

ΠΤΥΧΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΘΑΣΟΥ ΚΑΤΑ ΤΑ
ΠΡΩΤΑ ΕΤΗ ΤΗΣ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗΣ ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ
ΦΙΛΙΠΠΩΝ ΚΑΙ ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ

Ηλίας Ζιάγκος

Το γεγονός της αποκοπής εκκλησιαστικώς της νήσου Θάσου από την Ιερά Μητρόπολη Μαρωνείας και της ενσωμάτωσής της στην Ιερά Μητρόπολη Φιλίππων και Νεαπόλεως οφείλεται αποκλειστικά στην σοφία, τον δυναμισμό και τον οραματισμό του αοιδίμου μητροπολίτου Φιλίππων, Νεαπόλεως και Θάσου και μετέπειτα αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κυρού Χρυσοστόμου Β΄ του Χατζησταύρου. Δράττοντας την ευκαιρία της τοποθετήσεώς του ως τοποτηρητού της Ιεράς Μητροπόλεως Μαρωνείας και Κομοτηνής, μετά την κοίμηση του ποιμενάρχου της κυρού Βασιλείου και με την ομόθυμο αίτηση των Κοινοτήτων της Θάσου, ενήργησε μεθοδικά και αστραπιαία και πέτυχε την έγκριση του Σεπτού Οικουμενικού Πατριαρχείου, της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος και της Κυβερνήσεως με την έκδοση του σχετικού Βασιλικού Διατάγματος, με τον νόμο 2353 της 31ης Μαρτίου 1953¹.

Η επίσημη τελετή εντάξεως της νήσου Θάσου στην Ιερά Μητρόπολη Φιλίππων και Νεαπόλεως και της ενθρονίσεως του νέου μητροπολίτου αυτής Χρυσοστόμου πραγματοποιήθηκε στις 8 Αυγούστου 1953 στην πρωτεύουσα του νησιού, στον Λιμένα, και στον καθεδρικό ναό του Αγίου Νικολάου. Στον μητροπολίτη Χρυσόστομο, σύμφωνα με τον τύπο της εποχής, «επεφυλάχθη μεγαλειώδης υποδοχή. Άπαντες οι κάτοικοι του Λιμένος, αντιπροσωπεΐαι εξ όλων των Κοινοτήτων και οι μεταβάντες εκ Καβάλας επιστήμονες και λοιποί συμπολίται καταγόμενοι εκ Θάσου ανέμενον εις την αποβάθραν υποδεχθέντες τον Σεβ. Μητροπολίτην, ενώ οι κώδωνες των εκκλησιών ήχουν χαρμοσύνως και η μουσική της ΧΙης Μεραρχίας απέδιδεν τιμὰς ανακρουύσας εμβατήρια»² και «εις την αποβάθραν ανέμενον οι ιερείς όλων των Κοινοτήτων της νήσου φέροντες τα ιερά άμφια μετά των εξαπτερύγων του και ο

1. Εφημερίδα «Ταχυδρόμος» Καβάλας, αφ. φ. 5491/8-8-1953, σ. 1.

2. Εφημερίδα «Ταχυδρόμος» Καβάλας, αφ. φ. 5492/9-8-1953, σ. 3.

πληθυσμός της κομοπόλεως εν τω συνόλω του. Διλοχία της Γ΄ Μοίρας Ορεινών Καταδρομών και μουσικής της ΧΙης Μεραρχίας απέδιδον τιμάς, ενώ αι μαθήτριά της Οικοκυρικής Σχολής έφθαινον τον Σεβ. Μητροπολίτην με άνθη. Άμα τη αποβιβάσει του προσεφώνησεν αυτόν ο Πρόεδρος της Κοινότητος Θάσου Χαρισιάδης ευχηθείς το “καλώς ήλθατε”»³.

Κατά την τελετή της ενθρονίσεως, στην οποία μεταξύ άλλων παραβρέθηκαν ο Νομάρχης Καβάλας Παπαρηγόπουλος, ο στρατηγός-Διοικητής της ΧΙης Μεραρχίας Δασκαρόλης, ο Δήμαρχος Καβάλας Εμμανουηλίδης, Θάσιοι επιστήμονες, προύχοντες του νησιού και πλήθος κόσμου, μετά την ανάγνωση του Βασιλικού Διατάγματος υπαγωγής της νήσου Θάσου στην Ιερά Μητρόπολη Φιλίππων και Νεαπόλεως από τον πρωτοσύγκελλο της μητροπόλεως αρχιμανδρίτη Άνθιμο Αραμπατζόγλου, ο μητροπολίτης Χρυσόστομος εκφώνησε τον επιβατήριο ενθρονιστήριο λόγο του, ο οποίος έχει ως εξής:

«Αγαπητά εν Κυρίω τέκνα της νήσου Θάσου.

Μετά την εις Κύριον αποδημίαν του κυριάρχου ημών ιεράρχου κ. Βασιλείου, ου αιωνία έστω η μνήμη, η Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος, αξιοχρέω προνοία λαβούσα υπ’ όψιν αιτήσεις των Ορθοδόξων Χριστιανών, κατοίκων της νημετέρας νήσου, περιβληθείσας διά του κύρους και της υποδείξεως της καθ’ ημιάς Νομαρχίας και εκτιμήσασα διαβήματα προς αυτήν του τε Υπουργού και από δεκαετηρίδων πολιτευτού εν αυτή κυρίου Αυγούστου Θεολογίου και των εν ενεργεία αξιοτίμων βουλευτών υμών εν τη συνεδρία αυτής της 5ης του μηνός Φεβρουαρίου ενεστώτος έτους απεφάσισε παμψηφεί και απέσπασε μεν από της τέως εκκλησιαστικής εξαρτήσεως της Ιεράς Μητροπόλεως Μαρωνείας την νήσον ημών ταύτην, προσήρτησε δε ταύτην εις την Ιεράν Μητρόπολιν Φιλίππων και Νεαπόλεως.

Εις την απόφασιν ταύτην ήχθη η αγία και ιερά Σύνοδος, διότι απέβλεπεν εις την οινκ ευκαταφρόνητον απόστασιν την χωρίζουσαν την νήσον της Κομοτηνής, της έδρας της Μητροπόλεως Μαρωνείας, ήτις απόστασις καθιστά δυσχερεστάτην την μετ’ αυτής επικοινωνίαν προς επίλυσιν των εκάστοτε επιπτόντων ζητημάτων και την μικράν απόστασιν αυτής από της πόλεως της Καβάλας, ήτις απόστασις ευνοεί την ενχερή και αδιάκοπον μετ’ αυτής επικοινωνίαν.

Την απόφασιν ταύτην της αγίας και Ιεράς Συνόδου περιέβαλε συνωδά των καταστατικών νόμων της Εκκλησίας της Ελλάδος διά της εγκρίσεως αυτού το σεβαστόν Υπουργείον Θρησκευμάτων και Εθνικής Παιδείας δημοσιεύσαν τον υπ’ αρ. 2353 της 31ης Μαρτίου ε.έ εν τω αρ. 77 του πρώτου τεύχους της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως νόμον, ον ηκούσατε αναγνωσθέντα».

Διά των πράξεων όθεν τούτων η αγιωτάτη εκκλησία της παλαιφάτου υμών νή-

3. Εφημερίδα «Ταχυδρόμος» Καβάλας, αρ. φ. 5493/11-8-1953, σ. 3.

σου αποτελεί ήδη την ηνωμένην μητρόπολιν Φιλίππων, Νεαπόλεως και Θάσου.

Η εκ του γεγονότος τούτου ηθική ικανοποίησης των Ορθοδόξων Χριστιανών της νήσου ταύτης και η πνευματική χαρά η εκδηλωθείσα δι' αναφορών προς τε την Ιεράν Σύνοδον και προς το προϊστάμενον Υπουργείον και προς την εμὴν ταπεινότητα, τον νέον αυτών πνευματικόν Ποιμένα, είναι πρόσθετος ένδειξις της επιτυχούς προς το συμφέρον των Χριστιανών λύσεως του σπουδαίου ζητήματος, το οποίον εδημιουργείτο μετά πάσαν χηρείαν της Ιεράς Μητροπόλεως Μαρωνείας.

Και ήδη το πρώτον ενόπιον υμῶν αγαπητών εν Κυρίῳ τέκνων εμφανιζόμενος δοξολογίαν μεν και ειχαριστίαν αναπέμψω προς τον Κύριον τον εμπνεύσαντα τη Θεία αυτού ευδοκία τας αγαθάς και σωτηρίους ταύτας βουλάς, ώστε να ανατείλῃ νέα πνευματική εποχή διά την υμιτέραν νήσον διά του αρρήκτου δεσμοῦ ποιμένος και ποιμαινομένων.

Και έπρεπε των όντι να καταβληθῇ η ενδελεχής αὐτή εκκλησιαστική προσπάθεια, καθ' όσον πρόκειται περί λαοῦ αναγράφαντος χρυσάς σελίδας εις την ιστορίαν του Έθνους και της Εκκλησίας ημῶν.

Ο λαός ούτος από των αρχαιότατων χρόνων και μέχρις εσχάτων διεκρίθη και εδοξάσθη διά τους υπέρ ελευθερίας αγώνας, διά την διάδοσιν της ελληνικής ιδέας και του ελληνικού πολιτισμοῦ μεταξύ των εκ βορρά βαρβάρων, διά την εις τα γράμματα, την επιστήμην, την τέχνην, το εμπόριον, την βιομηχανίαν και την γεωργίαν αξιοσημείωτον και αξιέπαινον επίδοσιν και την ακλόνητον εἴτα πίστιν και αφοσίωσιν αυτού εις την θεόπεμπτον πίστιν του Σωτήρος Χριστοῦ, υπέρ της οποίας ήδη από των πρώτων χρόνων της συστάσεως της Εκκλησίας και της Ιεραρχίας ανέδειξε και μάρτυρας προσήνεγκε και οσίους ενεφάνισε και κατ' ουδέν εν γένει υπελείφθη των λοιπών αδελφών Εκκλησιῶν, δοξάσασα το υπερύμνητον όνομα του αρχηγού και θεμελιωτοῦ της Εκκλησίας ημῶν.

Και ότι τα ανωτέρω είναι αληθή, μάρτυρες άψευδείς έστωσαν περιφανή ονόματα και δοξασιμένα έργα των προγόνων υμῶν νησιωτῶν, τα οποία διά μακρῶν μεν αναγράφει η ιστορία, ανασκαφαί δε και έρευναι επ' εσχάτων διεπίστωσαν και επιστοποίησαν και ο νέος ιστορικός και θαυμαστής της νήσου ημῶν ταύτης κ. Αξιότης διά μονογραφιών εξιστορεί.

Και αληθώς εις την παραδείσιον ταύτην νήσον δεν εγεννήθησαν και ανεδείχθησαν από της ιστορικής ήδη εποχής, από του ογδόου δηλαδή αιώνος, ο εποικίσας και εξελληνίσας την νήσον Τελεσικλής μετά της ιερείας Κλεοβείας, δεν διέπρεψαν ως αγωνισταί κατά των βαρβάρων του βορρά οι διάδοχοι αυτών, ιδρύσαντες εν τη έναντι παραλίαν τας ακμασάσας της Γαληψούς, της Αισύμης, του Δάτου, των Κρηνίδων και λοιπάς πόλεις μέχρι και αυτής της ιστορικής Τροίας, όπου ίδρυσαν πολιτισμοῦ εστίας, εκπαιδευσάσας φωταυγείς ελληνικού πολιτισμοῦ λαμπηδόνας;

Δεν ήσαν οι φιλότιμοι και εργατικοί Θάσιοι, οι εν τη επιστήμει εκμεταλλευθέντες τας χρυσοφόρους φλέβας εν τῷ Παγγαίῳ και μέχρι Στριμόνος και Νέστου και

δι' αὐτῶν τον πλούτον και την ακμὴν εἰς την νήσον αὐτῶν εἰσκομίσαντες και την ισχὴν και δύναμιν της πολιτείας αὐτῶν κραταιώσαντες;

Δεν ἦσαν προσέτι οἱ πρόγονοι υἱῶν των Θασίων οἱ εκμεταλλευθέντες και τα εν τη νήσω ταύτῃ πλούσια μεταλλεία, οἱ μετὰ ξήλου και σοφίας επιδοθέντες εἰς την καλλιέργειαν της γῆς των και οἱ κοσμήσαντες αὐτήν διὰ των μέχρι σήμερον σωζομένων σκιερῶν και πλουτοφόρων δασῶν, τα οποῖα αποτελοῦσιν χάριμα οφθαλμῶν και πηγὴν υγείας διὰ τους κατοίκους;

Αλλὰ και εἰς πολεμικὰς επιχειρήσεις δεν υστέρησαν της νήσου ταύτης οἱ πολῖται, διότι και εν ταύταις διεκρίθησαν διὰ την ανδρείαν και αυτοθυσίαν αὐτῶν, εμπνεόμενοι εκ της ιδέας ὅτι υπὲρ ελευθερίας και πολιτισμοῦ ηγωνίζοντο. Των κατορθωμάτων αὐτῶν τούτων εἶναι μακρὰ η διήγησις καταλαμβάνουσα περιλαμπεῖς σελίδας της προγονικῆς ημῶν ιστορίας καθ' ὅλας τα φάσεις των εθνικῶν περιπετειῶν.

Αἱ λεγεῶνες δυστυχῶς αἱ Ρωμαϊκαί, των εκ της Δύσεως βαρβάρων αἱ επιδρομαὶ και της θειλάτου μάλιστα των τουρκικῶν ορδῶν οἱ βανδαλισμοὶ και ηβηδόν σφαγαὶ και εξανδραποδισμοὶ δεν ἔκαμψαν το φρόνημα των Θασίων, κατορθωσάντων εν τέλει πρῶτοι μεταξὺ των υπὲρ πίστεως και πατρίδος αγωνισαμένων να αποσείσωσι τον ξιγόν της δουλείας και να ενωθῶσι μετὰ της μητρὸς Ελλάδος προς συνέχισιν των ενδόξων έργων της προγονικῆς εὐκλείας και δόξης.

Θα ἦτο ὅμως δι' ἐμὲ ασυγχώρητος παράλειψις, αν επιτροχάδην τουλάχιστον δεν ανέφερον την εἰς τα γράμματα και την τέχνην και τον πολιτισμόν επίδοσιν των υμετέρων προγόνων. Ἐνδοξα και αξιομνημόνευτα ονόματα ζωγράφων, γλυπτῶν, συγγραφέων, ιστορικῶν, αρχιτεκτόνων κοσμοῦσι το πάνθεον της νήσου ταύτης, οὕτως ὥστε δεν δύναται να εννοηθῇ η πλήρης εξιστόρησις του ελληνικοῦ πολιτισμοῦ χωρὶς να μνημονευθῶσι τα ἐνδοξα ονόματα των διαπρεπῶν της Θάσου τέκνων.

Τοιούτου λοιπόν τιμημένοι και ἐνδόξου λαοῦ κληρονόμοι και τοιαύτης περικλειοῦς ιστορίας συνεχισταὶ καλείσθε ω ευτυχεῖς της νήσου ταύτης κάτοικοι.

Προς συνέχισιν της ιστορικῆς σας σταδιοδρομίας ἔχετε ἀπὸ αἰῶνων το μέγα χάρισμα και το ὑψιστον προνόμιον της χριστιανικῆς θρησκείας, την οποιάν και δι' ιερarchῶν και διὰ μαρτύρων και δι' εναρέτων εν Χριστῷ ανδρῶν εξυπηρέτησαν οἱ πρόγονοι υἱῶν.

Και καλείσθε ἤδη αν ὅχι να καταστήτε «πολλῶ ἀάρενες» των προγόνων, ἀλλὰ τουλάχιστον να διατηρήσετε το πνεῦμα, την αγωνιστικὴν δύναμιν, την πίστιν υπὲρ της προόδου και προκοπῆς της περικαλλοῦς νήσου υἱῶν.

Προς υποβοήθησιν του έργου τούτου εν τῷ πνευματικῷ, ηθικῷ και κοινωνικῷ επιπέδῳ ἐπωμιζόμεθα ἀπὸ σήμερον το παρὰ της Μητρὸς Εκκλησίας επιβληθέν ἡμῖν δυσβάστακτον βάρος του καθήκοντος.

Συναισθανόμεθα πλήρως την ασθένειαν των δυνάμεων ημῶν. Η ανθρωπινὴ ἀδυναμία και η ἔλλειψις των ἀπαραιτήτων μέσων εἶναι επιπροσθέτως σοβαρὰ κωλύ-

ματα. Αλλ' αρνούμεθα θάρρος και εμπνεόμεθα φερέλπιδα ελπίδα παρά του Κυρίου, όστις προς τον φωτιστήν ημών μέγαν απόστολον Παύλον, ορρωδήσαντα προ της σωματικής του ασθeneίας, είπεν: «Αρκεί Σοι η χάρις μου· η γαρ δύναμής μου εν ασθeneία τελειούται».

Είμαι δε βέβαιος ότι, πλην της θείας ταύτης βοηθείας, θα έχω και την συναντίληψιν πάντων ημών των πνευματικών μου τέκνων, διότι άνευ ταύτης αφίσταται και η χάρις του Κυρίου. Ο αυτός απόστολος έστω ημίν και εν τούτω διδάσκαλος. Εκφράζει, προς τους Κορινθίους γράφων, την χαράν του, διότι είχεν αυτούς και πάντας τους πιστούς προθύμους συνεργάτας του και μεθ' ικανοποιήσεως αναφωνεί: «Χαίρω ότι εν παντί θαρρώ εν υμίν».

Αλλά, Κύριε, εις την άμαχον προστασίαν και την χάριν Σου, την παντοδύναμιον πάσας επιρρίπτω τας ελπίδας μου και παρά Σου εν απαρασαλεύτω πίστει προσδοκώ την έστω και σχετικήν της ιεράς μου αποστολής επιτυχίαν.

Και έτι ικετεύω Σε, Κύριε, Κύριε, διά του αγίου και ζωοποιού Σου πνεύματος έμπνευσον εις τας καρδιάς των νεοφύτων πνευματικών μου τέκνων τας προγονικάς αυτών αρετάς, την πίστιν προς Σε, την προς πρόοδον ορμήν, και λάλησον εις τας καρδιάς αυτών αγαθάς πάντοτε βουλάς και αποφάσεις, πύκνωσον αυτών τας τάξεις εναντίον των κατακλυσάντων ατιχώς την χώραν ημών πνευματικών πολεμίων, και δος ημίν πάσιν, ίνα ζώμεν και πολιτευόμεθα αξίως του υπερυμνήτου Σου ονόματος. Αμήν»⁴.

Στη συνέχεια προσφώνησε τον μητροπολίτη ο υπουργός Αύγουστος Θεολογίτης και από μέρους της Ενώσεως των Θασίων Καβάλας ο δικηγόρος Αλέξανδρος Σωτηριάδης. Από τον ιερό ναό ο μητροπολίτης κατευθύνθηκε στα γραφεία της αρχιερατικής επιτροπείας, όπου δέχθηκε τα συγχαρητήρια των επισήμων και του λαού.

Το βράδυ της ίδιας ημέρας παρατέθηκε δείπνο, στο οποίο παρακάθησαν γύρω στα 50 άτομα, μεταξύ των οποίων ο νομάρχης Καβάλας Παπαρρηγόπουλος, ο στρατηγός -Διοικητής της ΧΙης Μεραρχίας και η κυρία Δασκαρόλη, ο πρώην υπουργός Θεολογίτης, ο πρωτοδίκης Κώνστας και οι Γ. Βασιλικός και Α. Σωτηριάδης από μέρους των Θασίων Καβάλας⁵.

Την Κυριακή 9 Αυγούστου ο μητροπολίτης Χρυσόστομος τέλεσε την πρώτη θεία λειτουργία ως ποιμενάρχης της νήσου, συμπαραστατούμενος από τον πρωτοσύγκελλο της μητροπόλεως Άνθιμο, τον καθηγούμενο της Ιεράς Μονής Αγίου Σίλα Καβάλας Παρθένιο, τον ιεροκήρυκα της μητροπόλεως Κωνσταντίο, τον μετέπειτα μητροπολίτη Αλεξανδρουπόλεως και Δαμαλίων, τον αρχιερατικό επίτροπο Νέστου Διόδωρο, τον στρατιωτικό ιερέα Ιωάσαφ και τον εφημέριο Θάσου Ιωάννη Ραξή.

4. ό.π.

5. ό.π.

Τον δεξιό χορό διεύθυνε ο άρχων πρωτοψάλτης Ανδρέας Παντελίδης και τον αριστερό ο δικηγόρος Δημήτριος Λαμπαδίτης⁶.

Μετά τις τελετές ενθρονίσεώς του ο μητροπολίτης Χρυσόστομος συνοδευόμενος από τον Νομόρχη Καβάλας Παπαρηγόπουλο περιόδευσε ολόκληρο το νησί για δέκα ημέρες και λειτούργησε στους ιερούς ναούς του νησιού, προέστη δε της αρχιερατικής θείας λειτουργίας κατά την εορτή της Κοιμήσεως της Θεοτόκου στον ομώνυμο ναό της Παναγίας⁷.

Για την αριότερη διεύθυνση και παρακολούθηση των εκκλησιαστικών ζητημάτων της Θάσου ο μητροπολίτης Χρυσόστομος ίδρυσε αρχιερατική επιτροπεία στο νησί με έδρα τον Λιμένα, νοίκιασε κατάλληλο κτίριο, το οποίο χρησιμοποίησε ως ιδαίτερα γραφεία της μητροπόλεως και της αρχιερατικής επιτροπείας⁸, και διόρισε αρχιερατικό επίτροπο-ιεροκήρυκα του νησιού τον τέως διευθυντή της Ιερατικής Σχολής Ξάνθης Παντοκρατορινό αρχιμανδρίτη Ιωσάφατ⁹. Το συνεχές ενδιαφέρον του μητροπολίτη Χρυσοστόμου για τις πνευματικές και άλλες ανάγκες του ποιμνίου του στην νήσο τον οδηγούσαν στην πραγματοποίηση τακτικών πολυήμερων περιοδειών αυτοπροσώπως¹⁰ ή με την αποστολή του πρωτοσυγγέλλου του αρχιμανδρίτου Ανθίμου για τέλεση λειτουργιών στους ιερούς ναούς, για επιτόπια επίλυση των αναφύμενων προβλημάτων και για άμεση γνώση των αναγκών και δυσκολιών που αντιμετώπιζαν οι κάτοικοί της¹¹. Εκτός του μητροπολίτου και του πρωτοσυγγέλλου του συναντούμε να τελεί συχνά περιοδείες και ο ιεροκήρυκας της μητροπόλεως Κωνστάντιος Χρόνης (ο μετέπειτα μητροπολίτης Αλεξανδρουπόλεως και Δαμαλίων)¹².

Στις άμεσες πρωτοβουλίες που αναλήφθηκαν από τον μητροπολίτη Χρυσόστομο ήταν η ανέγερση ιερών ναών για την κάλυψη των πνευματικών αναγκών των κατοίκων. Συναντούμε τις καταβαλλόμενες προσπάθειες για την ανέγερση ναών στα Λιμενάκια¹³, όπου κατατέθηκε από τον πρωτοσύγκελλο της μητροπόλεως Άνθιμο ο θεμέλιος λίθος του ανεγειρόμενου ναού της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος στις 20-5-1953, στην Καλλιράχη, με δαπάνες του ευσεβή κατοίκου της Κοινότητος αυτής Γ. Πλωμαρίτη¹⁴ και στη Σκάλα Καλλιράχης με την συνδρομή των Δημητρίου Π. Ελευ-

6. ό.π.

7. Εφημερίδα «Ταχυδρόμος» Καβάλας, αφ. φ. 5496/14-8-1953, σ. 3, αφ. φ. 5499/18-8-1953, σ. 3.

8. Εφημερίδα «Ταχυδρόμος» Καβάλας, αφ. φ. 5501/20-8-1953, σ. 3, αφ. φ. 5482/29-7-1953, σ. 3.

9. Εφημερίδα «Ταχυδρόμος» Καβάλας, αφ. φ. 5689/25-3-1954, σ. 3.

10. Εφημερίδα «Ταχυδρόμος» Καβάλας, αφ. φ. 5501/20-8-1953, σ. 3, αφ. φ. 5855/6-10-1954, σ. 3, αφ. φ. 5863/15-10-1954, σ. 3, αφ. φ. 5868/21-10-1954, σ. 3.

11. Εφημερίδα «Ταχυδρόμος» Καβάλας, αφ. φ. 5519/10-9-1953, σ. 3.

12. Εφημερίδα «Ταχυδρόμος» Καβάλας, αφ. φ. 6507/9-11-1956, σ. 3.

13. Εφημερίδα «Ταχυδρόμος» Καβάλας, αφ. φ. 5424/22-5-1953, σ. 3, αφ. φ. 5482/29-7-1953, σ. 3, αφ. φ. 6151/17-9-1955, σ. 3.

14. Εφημερίδα «Ταχυδρόμος» Καβάλας, αφ. φ. 5482/29-7-1953, σ. 3.

θερίου, Ευαγγελίας Τσιτσιρίκου, Αρτέμιδος Χατζηαργυροπούλου και των αδελφών Βασιλειάδη¹⁵.

Άλλη πτυχή της ποιμαντικής μέριμνας του μητροπολίτη Χρυσοστόμου για τους κατοίκους του νησιού ήταν ο αγιολογικός και λειτουργικός τομέας. Ο μητροπολίτης σε μια περιοδεία του στη Θάσο ανακάλυψε την χειρόγραφο ακολουθία του μάρτυρα Ιωάννου, του νέου από τις Μαριές, που μαρτύρησε στην Κωνσταντινούπολη το 1652. Επειδή το χειρόγραφο ήταν δυσανάγνωστο και επομένως η ακολουθία του αγίου δεν τελούνταν με την κανονική της τάξη, διέταξε ο μητροπολίτης και την αντέγραψαν για να εορτάζεται πανηγυρικά ετησίως η μνήμη του¹⁶.

Άλλο ζήτημα που δέχθηκε την άμεση επίλυσή του ήταν η διευθέτηση των εκκλησιαστικών αρχαιοτήτων της Θάσου. Κατόπιν σχετικού εγγράφου του υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, η Ιερά Μητρόπολη Φιλίππων, Νεαπόλεως και Θάσου κατάρτισε κατάλογο όλων των εκκλησιαστικών αρχαιοτήτων της Θάσου, δηλαδή εικόνων, βιβλίων, εικονοστασίων και χειρογράφων σημαντικής ιστορικής αξίας, σώζοντάς τα από βέβαιη καταστροφή¹⁷.

Εκτός από τα ανωτέρως εκκλησιαστικά ζητήματα του νησιού ο μητροπολίτης Χρυσόστομος ενδιαφέρθηκε και για τα κοινωνικά θέματα που απασχολούσαν τους κατοίκους της, όπως το ζήτημα της μεταφοράς του χωριού Μαριές στο λιμάνι της, για να βρίσκονται οι κάτοικοί της πιο κοντά στους αγρούς τους. Στην προσπάθειά τους αυτή βρήκαν την αμέριστη συμπαράσταση και το πατρικό ενδιαφέρον του μητροπολίτου, ο οποίος προέβη σε διαβήματα στους αρμόδιους φορείς και προέβη σε διάφορες ενέργειες για να καρποφορήσουν τα αιτήματα των Μαριωτών¹⁸. Το μητροπολιτικό συμβούλιο, επίσης, ασχολήθηκε με τη δημοπρασία εκποιήσεως του ελαιοκάβρου των εκκλησιών της Θάσου¹⁹.

Συνοψίζοντας τα γεγονότα των πρώτων ετών από την ένταξη της νήσου Θάσου στην Ιερά Μητρόπολη Φιλίππων και Νεαπόλεως βλέπουμε την διττή προσφορά του μητροπολίτη Χρυσοστόμου, αφ' ενός την εκκλησιαστική με την προσπάθεια ίδρυσης νέων ναών, την πνευματική αναγέννηση των κατοίκων με τις ποιμαντικές περιοδείες αυτού και των άλλων στελεχών της μητροπόλεως και την περισυλλογή και διάσωση των εκκλησιαστικών αρχαιοτήτων της, και αφ' ετέρου την κοινωνική, με την ενεργό συμπαράσταση και βοήθεια στην επίλυση των προβλημάτων και αναγκών των κατοίκων.

Οι μετέπειτα εκκλησιαστικές και κοινωνικές εξελίξεις στη νήσο και στην ευρύ-

15. Εφημερίδα «Ταχυδρόμος» Καβάλας, αρ. φ. 5505/25-8-1953, σ. 3, αρ. φ. 6024/21-4-1955, σ. 3.

16. Εφημερίδα «Ταχυδρόμος» Καβάλας, αρ. φ. 5510/30-8-1953, σ. 3.

17. Εφημερίδα «Ταχυδρόμος» Καβάλας, αρ. φ. 5531/24-9-1953, σ. 3.

18. Εφημερίδα «Ταχυδρόμος» Καβάλας, αρ. φ. 5509/29-8-1953, σ. 3.

19. Εφημερίδα «Ταχυδρόμος» Καβάλας, αρ. φ. 5895/21-11-1954, σ. 3.

τερη περιοχή επιβράβευσαν με τον πιο κατηγορηματικό τρόπο τον οραματισμό και την αποφασιστικότητα που επέδειξε ο μητροπολίτης Χρυσόστομος εκείνη την χρονική στιγμή για την ενσωμάτωση της Θάσου στην Ιερά Μητρόπολη Φιλίππων και Νεαπόλεως.

Ίσως ήρθε η στιγμή και η Θάσος έστω και τώρα με την συμπλήρωση πενήντα ετών εκκλησιαστικής παρουσίας της στο σώμα της Ιεράς Μητροπόλεως Φιλίππων να αποδώσει την οφειλόμενη τιμή και ευγνωμοσύνη της στην μεγάλη αυτή προσωπικότητα του 20ού αιώνα, τον αείμνηστο αρχιεπίσκοπο Αθηνών και πάσης Ελλάδος, τον από Φιλίππων, Νεαπόλεως και Θάσου κυρό Χρυσόστομο Β΄ τον Χατζησταύρου, πρόταση την οποία και υποβάλλουμε διά του παρόντος Συνεδρίου.